E-ISSN (2959-8273) P-ISSN (2959-8265)

དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྙད་ལ་དཔྱད་པ།

བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས། འགན་རྟོགས་ལེགས་སྦྱོར་བ།
རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ། སྟག་རྩེ། ཀྲོང་གསར།
གློག་འཕྲིན་ཁ་བྱང་། tashiphuntsho.clcs@rub.edu.bt
https://doi.org/10.17102/rigzoedjournal.clcs.rub.1.001.2023

བཅུད་དོན།

འདི་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཞིག་ཡིན། ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ཐོག་མར་གསུང་པ་པོ་སུ་ཡིན་ཁ་གསལ་ཞིག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཁོ་བོས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུས་ཇི་ཙམ་ནས་དར་ཡོད་མེད་གཙོ་བོ་དཔེ་བསྡུར་ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ཐོག་ཁུངས་བཙུན་ཐབས་ལམ་ཐོག་འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་འཚོལ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཞིབ་འཚོལ་གྲུབ་འབྲས་སྙན་ཞུ་ཡིན། དེ་ལ་གཙོ་བོ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་དང་། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་གསལ་ཡོད་མེད་དཔེ་བསྡུར་ཐོག་གནས་སྡུད་རྣམས་བསྡུ་བསྒྲིགས་བྱས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཚིག་དོན་ལ་དོགས་པ་ཡོད་པ་དང་གསལ་ཁ་མེད་པ་རྣམས་ཟིན་བྲིས་བཀོད་དེ་མཁས་དབང་དང་ མཁན་པོ་རྣམས་ལ་རིམ་སྒྲིག་མེད་པའི་དྲི་བ་དྲིས་ལན་བགྱིས་ཏེ་ གནས་སྡུད་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་ཡོད་ཅིང་། གནས་སྡུད་དེ་རྣམས་དཔྱད་ཞིབ་བྱས་ཡོད་པའི་གྲུབ་འབྲས་ལྟར་ན། དེ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་ ཁ་ཆེའི་པཎ་ཌི་ཏ་ཆེན་པོ་ ཛ་ཡ་ཨཱ་ནན་ཏས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ནང་ཟུར་ཙམ་བཀོད་འདུག་ལ། ཐལ་འགྱུར་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་པ་ཚབ་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་ཚོས་གསུངས་པའི་དཔེ་དེབ་གཅིག་ཀྱང་རྙེད་མ་ཐུབ། དེས་ན་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བའི་དུས་ཙམ་ལ་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་དར་ཡོད་པར་གསལ་ཐུབ། འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་འདོགས་པའི་བརྡ་མཁན་པོ་ནི་སུ་ཡིན་ད་དུང་རྙེད་མེད། ཐ་སྙད་འདི་གཉིས་མ་གྲགས་པའི་སྔོན་དུ་དབུ་མ་པ་ལ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་རྣམས་དར་འདུག་ཅིང་། ཕྱིས་སུ་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་སོ་སོས་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཐལ་རང་ཞེས་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་བྱུང་འདུག་ལ། མཁས་པ་རང་རང་སོ་སོས་ ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པའི་ཐ་སྙད་འདི་འདོགས་པའི་གཞི་ལ་འང་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅིག་བྱས་པ་ནས་ཐ་སྙད་དེའི་དར་ཆེ་རུ་གྱུར་པ་ཡོད་ཞིག་རེ་འདུག།

གཙོ་ཚིག། དབུ་མ། ལེགས་ལྡན་བྱེད། ཟླ་བ་གྲགས་པ། ཐལ་འགྱུར་པ། རང་རྒྱུད་པ། ཐ་སྙད།

ངོ་སྤྲོད།

དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་ལ་རྣམ་གཞག་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་ན་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ཇི་བཞིན་མཐོང་དཀའ་བ་རེད། དེས་ན་འདི་གཉིས་དང་པོར་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོ་སུ་དང་། དུས་ཇི་ཙམ་ནས་ཐ་སྙད་འདི་དར་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཙམ་མ་ཤེས་ན་ཅི་ཡིན་འདི་ཡིན་གྱི་ས་ཚོད་མི་ཟིན་པས། འདིར་གནད་དོན་གཙོ་བོ་ཐ་སྙད་འདི་གཉིས་པོ་དུས་ཇི་ཙམ་ནས་དར་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་གི་ལམ་ནས་དཔྱད་དེ་གསལ་བར་བཀོད་ཡོད་པས་གཟུར་གནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔྱད་བྱའི་གནས་སུ་ཅི་ནས་ཀྱང་མི་འོས་པ་མིན་ལ། དེས་ན་རྩོམ་ཡིག་འདི་ནང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པའི་ཐ་སྙད་མ་བྱུང་སྔོན་དུ་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་ཡོད་མེད་དང་། ཐལ་རང་གི་ཐ་སྙད་དར་ཚུལ། ཐལ་རང་གི་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་གཞི་དང་འདོགས་པའི་རྒྱུ། དར་ཁྱབ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཡོད་ཚུལ་སྐོར་ཞིབ་འཚོལ་ལམ་ནས་ཇི་ལྟར་རྙེད་པ་དེ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་བཀོད་ཡོད་པ་ཡིན།

རྩོམ་རིག་བསྐྱར་ཞིབ།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ནི་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཞིག་རེད་མི་འདུག། འོན་ཀྱང་མཁས་པ་ལ་ལས་དབུ་པ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཞིག་གསུངས་ཡོད་པར་སྣང་། དེ་ཡང་ཛ་ཡ་ཨ་ནན་ཏས་ (༢༠༠༨ ཤོག་གྲངས་ ༡༠༢) དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པ་ཞིག་གསུངས་འདུག། དེ་ཙམ་ལས་ཐལ་འགྱུར་པ་ཞེས་པའང་མཁས་པ་ཉིད་གཞུང་འགོ་མཇུག་གི་བར་དུ་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་མི་གསལ།

རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་དུ་མ་ཟད་བོད་དུ་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་སྐབས་སུའང་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཆེར་མེད་པར་སྣང་། དེ་ཡང་རོག་བཟླ་ཤེས་རབ་འོད་(༢༠༠༨ ཤོག་གྲངས་ ༢༣) ཀྱིས་ "གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ། དེ་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབུ་མ། གཞུང་ཕྱི་མོའི་ཡང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ། སྤྱི་གཞུང་གི་ཞལ་མཆུབ་པ།" ཞེས་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་དྲུག་གསུངས་ཡོད་ནའང་དེ་ལ་ཡང་ ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་མི་གསལ། དེ་བཞིན་ རོང་ཟོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོས་ (༢༠༡༨ ཤོག་གྲངས་ ༢༠༣) མན་ངག་ལྟ་ཕྲེང་གི་འགྲེལ་པར་ "དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་དབུ་མ་པ།" ཞེས་དབུ་མ་པའི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་སྟེ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུའང་ཐལ་རང་གཉིས་གསུངས་མི་འདུག། དེས་ཀྱང་སྔ་རབ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ཆེར་མེད་པ་མཚོན་ཐུབ་ཀྱི་འདུག།

 E-ISSN (2959-8273) P-ISSN (2959-8265)

བར་དུ་བཀའ་གདམས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་འང་དབུ་མ་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ཡོངས་གྲགས་ཆེར་མེད་པར་སྣང་། དེ་ཡང་རྨ་བྱ་བྱང་ཆུབ་བརྩོན་འགྲུས་ (༡༩༩༨ ཤོག་གྲངས་ ༩༣) ཀྱིས་

> དེའི་རྟགས་རྣམས་ཚུལ་གསུམ་གཉིག་ལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་རང་ཕྱོགས་བདེན་པར་འཛུག་པ་རང་རྒྱུད་དུ་མ་འཐད་པར་སྟོར་བཤད་ཟིན་པས་ཚུལ་གསུམ་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་པའམ་ཁས་བླངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་རྟགས་ལས་འོངས་པའི་བློ་ཕ་རོལ་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་སོ་སོར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པ་དེ་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད་དུ་མཛད་མི་འདུག།

རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟ་བས་ན་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིས་སུ་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་ཞེས་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེད་པོ་བཞི་སོ་སོར་འཆེད་པའི་དུས་ན་ཤུགས་ཆེར་དར་བར་སྣང་། དེ་ཡང་རྗེ་བཙོང་པ་ཁ་པ་ (༢༠༠༩ ཤོག་གྲངས་ ༡༨༩) དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་ ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པའི་ཐ་སྙད་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་འདུག། དེ་བཞིན་དེའི་རྗེས་ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་རམ་པ་ (༢༠༠༠ ཤོག་གྲངས་ ༡༠༨) ལྟ་བ་ངན་གསལ་ནང་ཡང་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མང་དུ་གསུངས་ནས་དེ་ལ་འགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དཔྱད་པ་མང་དུ་གནང་འདུག། གཞན་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པས་(༢༠༠༨ ཤོག་གྲངས་ ༣༢༧) ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་དུ།དབུ་མ་པའི་དབྱེ་བ་ལ། རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་པ་གཉིས་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་པདྨ་དཀར་པོས་ (༢༠༠༨ ཤོག་གྲངས་ ༡༧) གཞུང་གསུམ་གསལ་བྱེད་དུ་ཡང་ཐལ་རང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དབུ་མ་པ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་འདུག། དེས་དུས་དེ་ཙམ་དུ་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་དར་ཆེ་བར་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་མངོན་པ་མེད་པ་ཞིག་རེད་འདུག།

འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དེ་འདོགས་པའི་བཛ་མཁན་པོ་སུ་ཡིན་དང་། དུས་ཇི་ཙམ་ན་བཏགས་ཡོད་མེད་གསལ་པོ་ཞིག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་གསལ་པོ་ཞིག་ངེས་མི་ཐུབ་པར་མཐོང་ནས། ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་གསལ་པོར་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཞིབ་འཚོལ་ངེས་པར་དུ་དགོས་པ་འདུག།

ཞིབ་འཚོལ་ཐབས་ལམ།

ཞིབ་འཚོལ་ཐབས་ལམ་ཞེས་པ་ནི། ཞིབ་འཚོལ་པས་ཞིབ་འཚོལ་བགྱི་བའི་ཚེ་ན་ཞིབ་འཚོལ་བྱ་རྒྱུའི་ལག་ཆ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་སྤྱིར་བཏང་ཞིབ་འཚོལ་པ་རང་སོའི་བྱེད་སྟངས་མཐུན་པར་ཐབས་ལམ་ཀྱང་དེ་དང་འདི་ཞེས་པའི་

ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ཞིབ་འཚོལ་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དབང་དུ་ན་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེ་ཡང་ཁུངས་བཙུན་ཐབས་ལམ་དང་། གྲངས་འདྲེན་ཐབས་ཤེས། ཐབས་ལམ་སྤྱིལ་མ་གསུམ་པོ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་ཁོ་བོའི་ཞིབ་འཚོལ་ནི། དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྙད་ ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་ཡིན་པས། གནས་དོན་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཐབས་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་ ཁུངས་བཙུན་ཐབས་ལམ་དེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནས་ ཞིབ་འཚོལ་བགྱིས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ ཐབས་ལམ་འདི་ཐོག་ནས་ཞིབ་འཚོལ་ཇི་ལྟར་བགྱི་ཡོད་པའི་རིམ་པ་ནི་འོག་ཏུ་བྲི་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། མདོར་ན་ཞིབ་འཚོལ་གནས་སྟང་ནས་ཇི་ལྟར་རྙེད་པའི་གནད་དོན་རྣམ་བཅུད་བསྡུས་ཏེ་འགྲེལ་བཤད་བཀོད་ཡོད་པས། ཁུངས་བཙུན་ཐབས་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་འཚོལ་ལག་ལེན་འཐབ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གནས་སྟང་བསྡུ་ལེན།

གོང་དུ་གསལ་བ་བཞིན་ཞིབ་འཚོལ་ཐབས་ལམ་ངོས་ནི་ཁུངས་བཙུན་ཐབས་ལམ་འདི་ཡིན་ལ། ཐབས་ལམ་འདི་ཉིད་གཞིར་བཟུང་ཐོག་ཞིབ་འཚོལ་གྱི་དྲི་བ་དང་མཐུན་པའི་གནད་དོན་ཇི་ལྟར་འཚོལ་ཞིབ་བགྱིས་པའི་རིམ་པ་ནི། དང་པོ་དཔེ་དེབ་ལྟག་ནས་གནས་སྟང་ལེན་རྣམས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཚབ་ལོ་ཙྪ་བ་མ་བྱོན་པའི་སྔོན་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་དཔེ་དེབ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཀླགས་ནས། དེ་རྣམས་སུ་གསུངས་པའི་དབུ་མའི་ཐ་སྙད་རྣམས་གནས་སྟང་དང་པ་ལེན་ཡོད། དེས་ནས་པ་ཚབ་ལོ་ཙྪ་བས་གསུངས་པའི་དབུ་མའི་ཐ་སྙད་རྣམས་ཞིབ་བྲིས་སུ་ཕྱེ་སྡེ་ཐེན་བྲིས་ལོགས་སུ་བཀོད་དེ་གནས་སྟང་གཉིས་པ་ལེན་ཡོད། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་མཁས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་དབུ་མའི་ཐ་སྙད་རྣམས་ཇི་ལྟར་གསལ་ཡོད་མེད་བཙལ་ནས་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་ཐེན་བྲིས་སུ་བཀོད་ནས་གནས་སྟང་གསུམ་པ་ལེན་ཡོད་ཅིང་། གོང་གི་དཔེ་དེབ་ནས་ལེན་ཡོད་པའི་གནས་སྟང་སོ་སོ་ཕྱེ་སྡེ་རེ་རེ་བཞིན་བཅུད་དོན་བཀོད་ཡོད། བཅུད་དོན་དེ་དང་མཐུན་པར་ཁ་གསལ་མེད་པ་དང་། གསལ་ཁ་ཡོད་ཀྱང་ནོར་ཉེན་ཡོད་པ་རྣམས་ཕྱེ་སྡེ་དེ་དག་གི་འདོགས་པ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་དྲི་བ་རྣམས་ཐེན་བྲིས་སུ་བཀོད་ཡོད། དེ་ནས་ཕྱོགས་སོ་སོའི་མཁས་པ་དང་མཁན་པོ་རྣམས་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་ནས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་བྱས་ནས་གསུངས་ལན་རྣམས་སྒྲ་བཟུང་བྱས་ནས་གནས་སྟང་ལེན་ཡོད་པ་ཡིན།

གནས་སྟང་དབྱེ་དཔྱད།

དབུ་བའི་དཔེ་དེབ་སོ་སོར་དབུ་མའི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་གསལ་བ་རྣམས་དཔེ་བསྡུར་བྱས་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་རྣམས་ཐེན་བྲིས་སུ་བཀོད་ཡོད། དེའི་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་ཡོད་པའི་དཔེ་དེབ་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་བལྟས་བྱས་ནས་ཐ་སྙད་དེ་དག་གི་འདོགས་གཞི་གང་ཡིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་དེ་དག་གི་ཁྱབ་ཆེ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་མེད་དཔྱད་ནས་བཅུད་བསྡུས་

ཏེ་ཟིན་བྲིས་བཀོད་ཡོད། དེ་ནས་གོང་དུ་གསལ་བའི་ཐ་སྙད་དེ་དག་ཕྱིས་སུ་བརྩམས་ཡོད་པ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་ལག་ལེན་ཡོད་མེད་དབྱེ་དཔྱད་བྱས་ནས་ཟིན་བྲིས་ལོགས་སུ་བཀོད་ཡོད། གོང་གི་དཔེ་དེབ་རྣམས་སུ་གོ་དོན་མི་གསལ་བ་དེ་དག་མཁས་པ་སོ་སོར་དྲི་བ་དྲིས་ལན་བཀྲིས་ཡོད་པ་དེ་སྒྲ་བཟུང་ཡོད་པ་རྣམས་སྒྲ་ཕབ་བྱས་ཏེ་བཅུད་དོན་ལོགས་སུ་བཀོད་ཡོད། གོང་གི་དཔེ་དེབ་སོ་སོ་ནས་རྙེད་པའི་གནས་སྟུད་དང་། དྲི་བ་དྲིས་ལན་ནས་རྙེད་པའི་གནས་སྟུད་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཞིབ་བསྡུར་བྱས་ཏེ་བཅུད་དོན་སོ་སོ་བཀོད། བཅུད་དོན་ཟུར་དུ་བཀོད་ཡོད་པའི་གནད་དོན་རྣམས་དབྱེ་དཔྱད་བྱས་ནས་དོན་ཚན་དང་དགོས་མཁོ་ཡོད་མེད་ཕྱི་སེལ་བྱས་ཏེ། དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་དོན་ཚན་རྣམས་ སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ དེ་དག་གི་གོ་རིམ་བསྒྲིགས་ཏེ། གོ་དོན་དང་མཐུན་པར་ ཞིབ་འཚོལ་མཐའ་དོན་དང་བཅུད་སོ་སོ་བཀོད་དེ་ མཐར་ཞིབ་འཚོལ་གྲུབ་འབྲས་ གསལ་བཤད་བྲིས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞིབ་འཚོལ་གྲོས་བསྡུར།

དེ་ཡང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པ་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྲོལ་འཛིན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་ཞིག་རེད་འདུག་ལ། དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་བྱེད་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་བྱེད་ནི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། དེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མའི་རྩ་བའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་འབེབ་ཚུལ་གཏན་ཚིག་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས་གོ་སོ་སོར་གཏན་ལ་འབེབ་དགོས་པ་ཡིན་ཚུལ་ཡང་སོ་སོའི་གཞུང་དང་། སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་ཚིག་གསལ། གཞན་ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་པ་དང་། རྗེ་གཙོང་ཁ་པ། ཀུན་གོ་ཙུ་རམ་པ། ཀུན་མཁྱེན་པདྨ་དཀར་པོ་དག་གིས་གསུངས་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ་བར་སྣང་། འོན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མ་རྩ་བའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་འབེབ་པའི་སྲོལ་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་ཇི་ཞིག་ན་འདོགས་ཡོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དེ་ཇི་ལྟར་དར་ཡོད་པའི་ཁུངས་ཁ་གསལ་ཞིག་དེ་སྔོན་གང་དུའང་མི་སྣང་བས། ཕྱིས་སུ་མཁས་པ་དག་གིས་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱད་པར་ཆེར་མེད་པར་གཞུང་དོན་གཏན་ལ་འབེབ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ཡིན་གསུངས་པ་སོགས་མཁས་པ་སོ་སོའི་འདོད་པ་མི་མཐུན་པ་ཡང་མང་དུ་བྱུང་འདུག། དེས་ན་ཐལ་རང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཡང་ཁྱད་པར་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྙད་འཛོག་པའམ། ཡང་ན་གཏན་ཚིགས་དགོད་ཚུལ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་དར་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཆམ་འཚོལ། དེ་ལ་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་པོ་དང་པོ་ཐ་སྙད་མཁན་པོ་སུ་ཡིན་དང་། དེ་ལས་ཇི་ལྟར་དར་ཡོད་པ་ཤེས་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་། འདིར་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་པོ་དང་པོ་གསུང་མཁན་སུ་ཡིན་དང་། གཞུང་གང་དུ་གསལ་ཡོད་དེ་གཙོ་བོ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཡོད་པའི་གྲུབ་དོན་ཙམ་གསལ་བཤད་བཀྲིས་ཡོད་པ་དེའོ།།

དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་དག་ཏུ་གྲགས་པའི་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད།

དེ་ཡང་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཚད་པ་གཞན་ཡང་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། རོང་ཟོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་ (༢༠༡༨) པོས་མན་ངག་ལྟ་ཕྲེང་གི་འགྲེལ་པར་ དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་གསུངས་པ་དང་། རོག་བནྡེ་ཤེས་རབ་འོད་ (༢༠༠༨) ཀྱིས་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེར། གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ། དེ་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབུ་མ། གཞུང་ཕྱི་མོའི་ཡང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ། སྤྱི་གཞུང་གི་ཞལ་མཆུབ་པ་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་དྲུག་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཀློག་ཆེན་རབ་འབྱམས་ (༢༠༠༦) ཀྱིས་ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་དུ། རང་རྒྱུད་པ། ཐལ་འགྱུར་པ། རང་རྒྱུད་པའི་ནང་གསེས་ལ་རང་རྒྱུད་འོག་མ། རང་རྒྱུད་གོང་མ། སྒྱུ་མ་རིགས་དྲུག་པ། ཀུན་མཁྱེན་པདྨ་དཀར་པོས་ (༢༠༠༦) གཞུང་གསུམ་གསལ་བྱེད། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ། རབ་ཏུ་མི་གནས་པ། རང་ཏུ་མི་གནས་པ་ལ་ནང་གསེས་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་པ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས (༢༠༠༧) ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་མཛོད་དུ། ཟབ་མོ་སྔགས་ཀྱི་དབུ་མ། རྒྱ་ཆེན་མདོའི་དབུ་མ། མདོའི་དབུ་མ་ལ་ནང་གསེས་དབུ་མ་གཞན་སྟོང་པ། དབུ་མ་རང་སྟོང་པ། རང་སྟོང་པའི་ནང་གསེས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ། མཁས་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ (༢༠༠༨) གྱིས་ཐེག་དགུ་སྤྱི་བཅིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ། མདོ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་ལ་ནང་གསེས་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་པ་གཉིས། ཡང་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པ། གྲགས་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པ་སོགས་དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་ཇི་སྙེད་ཅིག་མཆིས།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཇི་ལྟར་དར་ཡོད་པའི་ཚུལ།

དེ་ལ་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་མ་བྱོན་གོང་གི་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཆེར་མི་སྣང་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཐལ་འགྱུར་པ་ཞེས་པ་ནི་གཏན་མི་སྣང་། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ལས། (ཤོག་གྲངས་ ༡༠༢) འདིར་དཔེར་ན་བསྟན་འགྱུར་འཕྲོད་དུ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་མཛད་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནན་ཏས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ནང་གསུངས་པ་དེ་གཅིག་པོ་ལས་གཞན་ཁོ་བས་རྙེད་མ་ཐུབ། ཕྱིས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་། དཔལ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་པས་ (མེད་ ཤོག་གྲངས་ ༣༢༥) རྩ་ཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ལེའུ་དང་པོ་ཐལ་ཟློག་གི་སྐབས་སུ། "བརྩད་པ་དེའི་ལན་རང་རྒྱུད་དུ་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པས་གདབ་ཅིང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་བསམ་པ་བླང་སྟེ་ཟླ་གྲགས་ཉིད་གྱིས་ (ཀྱིས) སུན་དབྱུང་བ་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་ཉིད་དུ་ཟླ་གྲགས་རང་གི་འདོད་

པ་བརྗོད་པའོ། །”ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་གསལ་པོར་གསུངས་འདུག། དེའི་རྗེས་སུ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྨ་བྱ་བྱང་ཆུབ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་དབུ་མ་འཐད་པའི་རྒྱན་དུ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་དུ་སྨྲ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་གསུངས་ནས། དེའི་འདོད་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔར་མཛད་ནས་དེ་ལ་འགོག་པ་མཛད་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་རྒོལ་བ་རང་ལ་དབུ་མའི་གཏན་ཚིགས་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབས་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཙམ་གསུངས་པ་ལས་ཐལ་འགྱུར་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་མི་གསལ་བས།

དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་ལ་བསམས་ན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི། དང་པོ་ནས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོ་ཞིག་གིས་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་གཞུང་གཅིག་གི་ནང་དུ་གསུངས་པ་མིན་པར། དང་པོ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གྲགས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་དེའི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཐལ་འགྱུར་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དར་ཡོད་པར་གསལ། གཞུང་གཅིག་གིས་ནང་དུ་དཀྲུས་ཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་གསུང་མཁན་ནི་པ་ཚབ་ལོ་ཙ་བ་ཉིད་ལས་དེ་སྔོན་གྱི་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་མི་གསལ་བས། དེ་ཡང་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནན་ཏས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཙམ་གསུངས་པ་ལས། གཞན་ཐལ་འགྱུར་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་དེའི་སྔོན་གྱི་དབུ་མའི་གཞུང་ཁོ་བོས་མཐོང་ཚད་ལ་མ་གསལ་ལ། དེ་ལ་དོགས་གཞི་བཅོལ་ཏེ་མཁས་པ་གཞན་ལ་དྲིས་པའི་ལན་ལ། མཁས་པ་དང་པོས་ (དྲི་བ་དྲིས་ལན) རྒྱ་གཞུང་རྣམས་སུ་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་པའི་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་མ་མཐོང་ཞེས་གསུངས་བྱུང་། ཡང་མཁས་པ་གཉིས་པས་ (དྲི་བ་དྲིས་ལན) རྒྱ་གཞུང་དུ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་ཧ་གོ་མ་སོང་། ཕལ་ཆེར་ཡོད་འགྲོ། ཞེས་གསུངས་བྱུང་།

གང་ལྟར་ཡང་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བའི་སྔོན་གྱི་དབུ་མའི་གཞུང་མང་ཆེ་བའི་ནང་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མེད་པ་དང་། པ་ཚབ་ཀྱིས་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་གསུངས་ཡོད་ན་ཡང་། ཁོང་གི་སློབ་མ་རྨ་བྱ་བྱང་ཆུབ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་པ་ཙམ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ལས། ཐལ་འགྱུར་པའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ལ་དཔག་ན། ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བའི་སྐབས་འདི་ཡན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་འདི་གཉིས་གཞུང་དུ་ཡི་གེར་འཁོད་པ་ཆེར་མེད་པར་གསལ་པོ་གོ་ཐུབ་བོ།།

ཐལ་རང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་གདགས་པའི་གཞི་དང་འདོགས་པའི་རྐྱེན་ལ་དཔྱད་པ།

རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་ཁ་ཆེའི་པཎ་ཌི་ཏ་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནན་ཏས་གསུངས་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་གི་དགོངས་པ་ལྟར་ན་དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྩ་བ། “སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་མ་ཕྲད་སུན་ནི་འབྱིན་བྱེད་བྱེད་དམ། །འོན་ཏེ་ཕྲད་ནས་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ཟིན་ཉེས་པ་འདིར་གང་ལ། །ངེས་པར་ཕྱོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི་བདག་ལ་ཕྱོགས་འདི་ནི། །ཡོད་པ་མིན་

པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྲིད་མ་ཡིན། །” ཞེས་པའི་ཐད་དུ་སྤུན་ཅི་ཕྱིན་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ནི་རང་ལ་འདང་མཚུངས་སོ། ཞེས་པའི་དོགས་སློང་གི་སྐྱོན་སྤོང་བྱེད་པའི་སྐབས། སྐྱེ་བྲ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཇོག་པ་ལ་ཐལ་བ་འདི་འཇུག་ཀྱང་། རྣམ་པར་བཞག་གཞོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཅེས། སྐྱོན་སྤོང་མཛད་པ་པོ་ནི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་འདུག། དེས་ན་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདིའི་འདོགས་གཞི་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གི་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་ཡིན་པར་འདུག་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་སློབ་དཔོན་ནི་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞེས་རང་གི་གཞུང་དུ་གསལ་ཁ་ཞིག་གསུངས་མི་འདུག། དེས་ན་དབུ་མའི་གཞུང་སྤྱི་གྲོས་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་སྣང་ངོ།།

དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་ལོ་ཙ་བ་པ་ཚབ་ཆེན་པོས་གསུངས་འདུག་ལ། ཁོང་གིས་བཞེད་ཚུལ་ནི་དབུ་མའི་གཏན་ཚིགས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རང་རྒྱུད་དུ་འགོད་དགོས་བཞེས་པ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་གསུངས་འདུག་ཅིང་། འདི་ནི་ཟླ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་དུ་སྔ་རོལ་དུ་བཟུང་བའི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཡིན་ལ། དེས་ན་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་འདོགས་གཞི་ནི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། ཐལ་འགྱུར་པ་ནི་གོང་གི་ཕྱི་རོལ་ཟླ་གྲགས་རང་ལ་ངོས་འཛིན་འདུག་པས། ཐལ་འགྱུར་པ་ཞེས་པའི་འདོགས་གཞི་ནི་ཟླ་གྲགས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལས་འོས་མེད་དོ།།

འདོགས་པའི་རྐྱེན་ལ་པཎྜི་ཏ་ཛ་ཡ་ཨ་ནན་ཏས་གསུངས་པ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་དཀའ་ཡང་། པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བས་གསུངས་པ་འདི་ལ་བསམས་ན། དབུ་མ་པས་ལྟ་བ་སྐྱེ་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མིན་པར་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཙམ་གྱིས་ལོག་རྟོག་སུན་ཕྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་ལྟ་བ་གཏན་འབེབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐལ་འགྱུར་པ་ཞེས་གསུངས་འདུག་པས། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་དེ་ལས་འབྲང་ནས་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་བཏགས་ཡོད་པ་དང་། ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐལ་འགྱུར་པ་ཞེས་བཏགས་པར་ཟད། དེས་ན་དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཐལ་འགྱུར་དུ་དགོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་། དེ་རང་རྒྱུད་དུ་དགོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའོ།།

 E-ISSN (2959-8273) P-ISSN (2959-8265)

ཕྱིས་སུ་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྙད་འདི་ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ།

ཕྱིས་སུ་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞི་ལ་མཁས་པ་སོ་སོའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་མཆིས་པས་དེ་ཙུང་ཟད་སྤྲོས་ན། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པས་ (༢༠༠༦) དབུ་མ་པའི་དབྱེ་བ་ལ། རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་པ་གཉིས་གསུངས་ཤིང་། རང་རྒྱུད་པ་ལའང་རང་རྒྱུད་འོག་མ་དང་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་གསུངས་འདུག་ལ། དེ་ལ་རང་རྒྱུད་འོག་མ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིན་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཐམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པར་བཞེད་ཚུལ་དང་། རང་རྒྱུད་གོང་མ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་དང་། ཞི་བ་འཚོ། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་སོགས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་དུ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་འཇོག་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞན་ཕྱོགས་དགག་པ་ལ་སོགས་པ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབས་པར་གསུངས། ཐལ་འགྱུར་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་བྱེད་ནི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། འཕགས་པ་ལྷ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། ལེགས་ལྡན་འབྱེད། ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ནང་ནས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་སྲོལ་དར་རྒྱས་སུ་གནང་བ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དེའི་དགོངས་པ་ནི། གཞིས་ངོར་གང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁས་ལེན་དང་བདེན་ཞེན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་དང་། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འགོག་ལ། བཀག་པའི་མཐར་རང་ལ་ཁས་ལེན་གང་ཡང་མེད་པར་སྨྲ་བསམ་བརྗོད་པ་དང་འབྲལ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་འདུག་པས། (ཤོག་གྲངས་ ༣༢༨ ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་དུ།) ཁོང་གི་བཞེད་པ་ལ་དབུ་མ་པ་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པ་མེད་པ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་འདུག། དེ་བཞིན་ རྗེ་གཙོང་པ་ཁ་པ་ (༢༠༠༩ ཤོག་གྲངས་ ༡༦༩) དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་གོ་ཙ་རམ་པ་ (༢༠༠༠ ཤོག་གྲངས་ ༡༠༦) ལྟ་བ་ངན་བསལ་ལ་སོགས་པར་ནང་གསེས་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་རེ་ཡོད་ན་ཡང་། རྩ་བའི་དབྱེ་བ་དང་གཏན་ཚིགས་འགོད་ཚུལ་སོགས་ཚུལ་མཐུན་པར་གསུངས་འདུག་པས། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་དུས་དེ་ཙམ་ནས་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་དར་ཡོད་པར་མཐོང་ངོ་།།

འོན་ཀྱང་བཞེད་ཚུལ་ཙུང་མི་འདྲ་བ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་པདྨ་དཀར་པོས་ (༢༠༠༦) དབུ་མ་པ་ལ་སྤྱིར་དབྱེ་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་གཉིས། རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་གནང་ཞིང་། ཐལ་རང་གཉིས་པོ་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕེབས་པའི་སྐབས་རང་ལ་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ཅིང་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་བཟློག་པ་འདྲ་ཡང་། ཚུལ་གསུམ་ཚང་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་

པ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མེད་པར་གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་དེ་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་ཐལ་འགྱུར་བ། (ཤོག་གྲངས་ ༡༢) གཞུང་གསུམ་སེལ་བྱེད་དུ་གསུངས་འདུག། དེས་ན་དབུ་མ་པ་ལ་ཐལ་རང་གིས་མ་བསྡུས་པའི་དབུ་མ་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་ཡོད་པས་བཞེད་ཚུལ་སྔ་མ་དང་མི་འདྲ་བར་སྣང་།

ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་ (༢༠༠༧ ཤོག་ ༢༧༣) ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་མཛོད་དུ། དབུ་མ་པ་ལ་རྒྱུད་པའི་དབང་གིས་ཟབ་མོ་སྔགས་ཀྱི་དབུ་མ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་མདོའི་དབུ་མ་གཉིས་རྩ་བའི་དབྱེ་བར་གསུངས་ཤིང་། མདོའི་དབུ་མ་ལ། དབུ་མ་གཞན་སྟོང་པ་དང་། དབུ་མ་རང་སྟོང་པ་གཉིས་སུ་གསུངས། རང་སྟོང་པའི་ནང་གསེས་ལ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་ཡོད་པས། དེས་ན་དབུ་མ་ཐལ་རང་གིས་མ་བསྡུས་པའི་དབུ་མ་པ་མང་པོ་ཞིག་བཞེད་ཀྱི་ཡོད་པར་སྣང་། ཚུལ་དེ་ནི་རྫེ་ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་པའང་ཡིན་ཚུལ་གསུངས་འདུག།

མཁས་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ (༢༠༠༨ ཤོག་གྲངས་ ༡༣༡) ཐེག་དགུའི་སྤྱི་བཅིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཉིམའི་འོད་ཟེར་ལས། དབུ་མ་པ་ལ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་ནང་ཚན་ལ། རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས། ཡང་ཐེག་དགུ་སྤྱི་བཅིངས་ཀྱི་རྩ་བར་དབུ་མའི་འདོད་པར་ཁ་ཅིག་བཞེད། ཅེས་པ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ནང་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐབས་ན་ཐུགས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་དང་མཐུན་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པ་ལ་གྲགས་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྦྱོར་ངག་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀོད་དགོས་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཐལ་འགྱུར་པ། མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་གཞལ་བྱའི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་འདོད་པ་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་པ། ཞེས་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས། དེས་ན་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཐལ་རང་གིས་མ་བསྡུས་པའི་དབུ་མར་སྨྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཐལ་རང་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི་པ་ཚབ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་དང་ཕལ་ཆེར་མཐུན་པར་གསུངས་འདུག།

དེས་ན་ དབུ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པ་ནི་དབུ་མ་རྩ་བའི་དབྱེ་བར་བཞེད་པ་དང་། ལ་ལས་དབུ་མ་རང་སྟོང་པའི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་དང་། ལ་ལས་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མའི་ནས་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བཞེད་པ་དང་། མཁས་པ་ལ་ལས་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པའི་ནང་གསེས་སུ་བཞེད་པ་སོགས། བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་འདུག། དེ་དག་ཀྱང་མཁས་པ་སོའི་སོས་རང་རང་གི་རིག་པའི་རྩལ་ལས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག

ཀྱང་ཆེས་མི་ཤུང་བ་ཞིག་བཞུགས་པ་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་གསལ་བས་འདིར་སྤྲོ་བར་མི་བྱ་ལ། འདིར་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འདོགས་གཞི་ལ་གཙོ་བོ་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་པོ་དབུ་མའི་ཕྱ་བའི་དབྱེ་བར་འཇོག་པ་དང་། ནང་གསེས་དབྱེ་བར་འཇོག་པའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་བསྡུས་ནས་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། ནང་གསེས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་ཡོད་ཚད་བཀོད་མེད་ལ། མཁྱེན་པར་འདོད་ན་གོང་དུ་མཚན་ཙམ་བཀོད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོའི་གཞུང་དུ་གཟིགས་པས་ཤེས་ཐུབ་བོ།།

ཞིབ་འཚོལ་གྲུབ་འབྲས།

གོང་གི་གནས་སྐྱད་ལས་ཐོབ་པའི་གནད་དོན་རྣམས་བཅུད་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་ན། དེ་ལ་གཙོ་བོ་རྒྱ་གར་མཁས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་དང་། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཆེར་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་གཙོ་བོ་བཀའ་དམ་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་པས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་དངོས་སུ་བཀོད་དེ་གཞུང་བརྩམས་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དར་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་འདུག། དེའི་ནང་ནས་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་ཁ་ཆེའི་པཎ་ཌི་ཏ་ཆེན་པོ་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནན་ཏས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ནང་ཟུར་ཙམ་བཀོད་ཡོད་ནའང་དེ་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་མི་འདུག། འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ཀྱི་འདོགས་པའི་བརྡ་མཁན་པོ་ནི་སུ་ཡིན་དུ་དངུང་ཞེད་མེད། ཐ་སྙད་འདི་གཉིས་མ་གྲགས་པའི་སྔོན་དུ་དབུ་མ་པ་ལ་ནང་གསེས་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་དར་ཡོད་ཅེ་ན། དཔེ་དེབ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་སུ་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་མང་དུ་སྣང་མོད། གཙོ་བོ་ནི་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་རྣམས་དར་འདུག། ཕྱིས་སུ་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་སོ་སོས་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་ནི་ཐལ་རང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་བྱུང་འདུག་ཅིང་། ད་དུང་མཁས་པ་རང་རང་སོ་སོས་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པའི་ཐ་སྙད་འདི་འདོགས་པའི་གཞི་ལའང་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅིག་བྱས་ནས་ཐ་སྙད་དེ་དར་རྒྱས་ཆེ་རུ་གྱུར་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་འདུག།

མཇུག་བསྡུ།

དེ་ཡང་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་མའི་ཟབ་གནད་རྣམས་གཏན་ལ་ཕབས་པ་ལ་ཐལ་རང་གི་གོང་དོན་གཙོ་བོར་བཏོན་ནས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གནད་རྣམས་བཀྲལ་འདུག་ཅིང་། དེས་ན་ཐ་སྙད་འདི་གཉིས་སྐོར་ལ་སྔོན་འགྲོའི་གཏམ་ཞིག་ཀྱང་མེད་ན། དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་མཁན་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་གཉིས་ཀྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཡང་སྒྲུབ་དཀའ་བར་མཐོང་

ནས། གོང་དུ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པས་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་ནི་གཞུང་གཅིག་གི་ནང་དུ་གསལ་པོར་གསུངས་མཁན་ཐོག་མ་ནི་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྔོན་དུ་ཐ་སྙད་འདི་གཉིས་གྲགས་པ་ཙམ་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་གཞུང་དུ་གསལ་པོར་བཀོད་ཡོད་པ་མི་སྣང་ལ། ཕྱིས་སུ་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ལ་འདོགས་གཞི་ནི་ལྟ་བ་གཏན་འབེབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཅིང་། ཕྱིས་སུ་མཁས་པ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་སྐོར་རྣམས་ཟུར་ཙམ་ཞིག་བཀོད་པ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་ཕྱེ་ནས་ཐོས་བསམ་ལ་དང་པ་མཆོ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་སྤྲོ་བ་དང་བཅས་ཏེ་འཇུག་ཐུབ་པའི་རེ་སྨོན་དང་བཅས་ཏེ་ཁོ་བོས་ཞིབ་འཚོལ་བགྱིས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མདོ་ཙམ་བྲིས་པའོ། །

E-ISSN (2959-8273) P-ISSN (2959-8265)

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ། (༢༠༠༦) *དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ།* India, U.P. Varanasi Khajuhee

ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས། (༢༠༠༨) *ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད།* Taiwan, Taipei, Buddha Educational Foundation

ཀུན་མཁྱེན་པདྨ་དཀར་པོ། (༢༠༠༨) *གཞུང་གསུམ་གསལ་བྱེད།* India, U.P. Varanasi Khajuhee

ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། (༢༠༠༧) *ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་མཛོད། བོད་དང་པ།* འབྲུག་ཕུན་ཚོགས་གླིང་། ཀེ་ཨེམ་ཀྲི་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

མཁན་པོ་སྟ་ནམ་ཡེ་ཤེས། (ལོ་མེད)

མཁས་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། (༢༠༠༩) *ཐེག་དགུ་སྤྱི་བཅིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར།* USA: Dharma Mangalam Publishing

པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ། (༢༠༠༨) *དཔེ་དཀོན་མཆོག་སྒྲིག། ཐལ་ཟློག་གི་སྐོར།* གསེར་ལྗོངས་བླ་མ་རུང་ནང་བསྟན་རིག་མཛོད། བོད།

མི་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ། (མེད) *བདག་རྒྱུད་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་བདེ་བར་འདྲེན་བྱེད་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན།* དཔེ་རིང་པར་མ།

རྨ་བྱ་བྱང་ཆུབ་བརྩོན་འགྲུས། (མེད) *དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་འཐད་པའི་རྒྱན།* དཔེ་རིང་པར་མ།

ཛ་ཡ་ཨ་ནན་ཏ། (མེད) *སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། པོད་འ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ།* ཁམས་སྡེ་དགེ།

རོང་ཟོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ། (༢༠༡༩) *མན་ངག་ལྟ་ཕྲེང་གི་འགྲེལ་པ།* USA: Dharma Mangalam Press

རོང་ཟོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ། (༢༠༠༩) *ལྟ་བའི་བརྗེད་བྱང་ཆེན་མོ།* USA: Dharma Mangalam Publishing

རོང་ཟོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ། (༢༠༠༩) *ལྟ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོགས་པའི་བརྗེད་བྱང་དུ་བགྱིས་པ།* USA: Dharma Mangalam Publishing

རོག་བནྡེ་ཤེས་རབ་འོད། (༢༠༠༩) *ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ།* USA: Dharma Mangalam Publishing